

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau en Teologia			
Assignatura		5SA01I Seminari de Síntesi			
Any	2023-2024	Curs	Cinquè	Valor lectiu	4 ECTS
Període lectiu	2n semestre	Hores setmanals		2	Àrea
Professor/a	Dr. Jaume Fontbona i Missé			Llengua	Català

Descripció/Justificació

El Seminari pretén ajudar l'alumne a elaborar una síntesi coherent de les matèries del 1r cicle d'estudis o dels CC institucionals. I vol ajudar a descobrir el lligam entre els cinc grans tractats estudiats durant el 1r Cicle, perquè se n'assaboreixi llur interdependència i complementaritat. La comprensió d'aquest lligam s'haurà de reflectir en una *Síntesi teològica personal* en forma de **memòria** que cada alumne elaborarà a partir d'un tema escollit al si del seminari amb el necessari vistiplau del professor. Aquesta memòria escrita serà la base per a l'examen final del Batxillerat en Teologia davant d'un tribunal.

Requisits i orientacions prèvies

- Haver cursat les assignatures fonamentals de Teologia, és a dir, la Teologia fonamental (I i II), el Misteri de Déu, la Cristologia, les Antropologies teològiques (I, II i III) i l'Eclesiologia i Sagraments I.
- Haver cursat les introduccions a la Sagrada Escripura (AT i NT).
- Tenir un bon coneixement del Concili Vaticà II i de la història de l'Església.
- No es pot accedir a l'examen del tribunal amb matèries pendents del 1r Cicle.

Objectius

Generals:

- Elaborar una síntesi coherent de les principals matèries estudiades durant el 1r Cicle en un format de memòria escrita, elaborada a partir d'un tema, però no a partir d'un autor.

Específics:

- Arribar a una sistematització coherent i personal dels temes teològics estudiats en els diferents tractats.
- Saber situar cada un dels temes teològics en el marc i la jerarquia general dels continguts de la teologia cristiana.
- Descobrir la relació interna que uneix els diferents temes de la Teologia i saber valorar-los en relació al pal de paller que els sosté i vertebrava.
- Saber relacionar i elaborar entorn d'un tema els cinc grans tractats del 1r cicle.

Competències

Competències transversals (genèriques):

- Capacitat d'organització i planificació del treball intel·lectual, amb esforç i perseverança per portar-lo a terme.
- Coneixement de les principals fonts de la teologia i la seva aplicació en la descripció d'un tema determinat.

- Claredat en el pensament i precisió en l'expressió parlada i escrita a l'hora d'elaborar un tema teològic determinat, per tal d'aprendre a construir el propi coneixement.
- Coneixement general dels principals autors i sistemes de teologia que més incidència tenen en la reflexió teològica actual.
- Capacitat de treball en equip i d'exposició i debat dels resultats descoberts en l'estudi.
- Capacitat d'anàlisi i de síntesi en els diversos elements que componen la reflexió teològica.
- Capacitat de reflexió, de raonament crític i de discerniment sobre allò essencial i accessori.

Competències específiques:

- Saber organitzar i planificar el treball intel·lectual.
- Treballar un tema teològic o dogmàtic determinat i saber-lo exposar davant d'uns oients.
- Saber valorar el sentit i les implicacions d'una teoria o tendència teològica determinada i contrastar-la amb l'adquirida durant els estudis.
- Capacitat per a integrar i relacionar un tema teològic determinat en el conjunt del sistema del pensament cristià.
- Capacitat per a defensar o rebutjar amb arguments consistents una postura teològica determinada.

Continguts

1. INTRODUCCIÓ I METODOLOGIA DEL SEMINARI
 - 1.1. *Mètode de treball i dinàmica del seminari*
 - 1.2. *El Llibre d'estil*
 - 1.3. *Bibliografia i calendari*
2. TEMÀTICA INTRODUCTÒRIA
 - 2.1. *Experiència personal de l'estudi de la teologia*
 - 2.2. *El document de la CTI La teologia avui (2011)*
 - 2.3. *La Carta encíclica Lumen fidei com a exemple de síntesi teològica*
 - 2.4. *Les principals tesis aprovades pel Departament de sistemàtica*
3. EXPOSICIÓ I DEBAT ENTORN DE SET TEMES TRONCALS DE LA FE CRISTIANA
 - 3.1. *L'home i el llenguatge de la fe*
 - 3.2. *Déu Creador i Pare. El concepte teològic de creació evolutiva*
 - 3.3. *Déu Fill, etern i encarnat*
 - 3.4. *Déu Esperit, que infon la vida*
 - 3.5. *L'Església i els sacraments*
 - 3.6. *L'ecumenisme i la relació del catolicisme amb el judaisme*
 - 3.7. *El fi de la història, la resurrecció final i el més enllà*
4. VALORACIÓ DEL SEMINARI (tutoria col·lectiva)
5. PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DE LA SÍNTESI TEOLÒGICA PERSONAL (tutories personals)

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

- Es tracta d'exposar i defensar –en equip o personalment– un dels 7 temes troncats al si del Seminari, destacant-ne els punts forts i les qüestions que queden plantejades. L'exposició i el debat al si de l'aula facilitarà que cada alumne elabori la pròpia *síntesi teològica*.
- El treball del Seminari desemboca en l'elaboració d'una *Síntesi teològica personal*, que ha de relacionar els cinc tractats del 1r cicle entorn d'un tema escollit amb l'aprovació del professor, tenint present les tesis proposades pel Departament.
- El model proposat per a la *memòria personal* és la *Carta encíclica Lumen fidei*, on es relacionen els cinc tractats entorn del tema de la *Llum de la fe*.

- L'elaboració de la *síntesi personal* s'acompanya des de la tutoria personal i acaba amb la presentació de l'esborrany de memòria personal en l'última tutoria personal.
- Són obligatòries dues tutories personals, la primera, per a l'aprovació del tema de la memòria que ha de facilitar la síntesi teològica personal; i la segona, per a la presentació de l'esborrany, previ a l'entrega dels tres exemplars de la memòria personal a la secretaria de la Facultat.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- Es valorarà l'assistència a classe i l'actitud participativa en les discussions sobre els temes exposats durant el Seminari (10%).
- Es valorarà l'exposició i defensa d'un tema al si del Seminari: esquema, claredat en els punts forts i en les qüestions plantejades (10%).
- Es valorarà la capacitat de donar un judici raonat sobre un tema determinat (5%).
- La base de l'avaluació final serà la *memòria personal* com a expressió de la pròpia *síntesi teològica* (75%).

Tècniques d'avaluació:

- Cada alumne presenta la pròpia *síntesi teològica* en forma de memòria davant d'un Tribunal. Aquesta té el valor d'un 50% quant a la qualificació única final de l'examen de Batxillerat, i l'altre 50% de la nota ve donada pels membres del Tribunal.
- Segons les *Normes acadèmiques* ambdues notes –la del treball i la de la defensa davant el Tribunal– han d'arribar obligatòriament a l'aprovat (mínim, 5). La nota final del tribunal és inapel·lable.

Bibliografia bàsica

Textos base per als set temes troncats:

- SESBOÛÉ, Bernard, *Creer. Invitación a la fe católica para las mujeres y hombres del siglo XXI* (Magister 7), Madrid: San Pablo 42000.
- , *Invitación a creer. Unos sacramentos creíbles y deseables* (Frontera), Madrid: San Pablo 2010.

Textos complementaris per als set temes troncats:

- COMISIÓN PARA LAS RELACIONES RELIGIOSAS CON EL JUDAÍSMO, «*Los dones y la llamada de Dios son irrevocables*» (Rm 11,29). *Una reflexión sobre cuestiones teológicas en torno a las relaciones entre católicos y judíos en el 50 aniversario de Nostra Aetate* (núm.4) (10 diciembre 2015).
- COMISSIÓ TEOLÒGICA INTERNACIONAL, *La teologia avui: perspectives, principis i criteris* (2011).
- , *La reciprocitat entre fe i sagraments en l'economia sacramental*, Barcelona: CPL 2021.
- FRANCESC, *Carta Encíclica sobre la fe Lumen fidei* (2013).
- KASPER, Walter, *Cosechar los frutos. Aspectos básicos de la fe cristiana en el diálogo ecuménico* (Presencia teológica 175), Santander: Sal Terrae 2010.
- MARLÈS, Emili (ed.), *Trinitat, univers, persona. Ciència i teologia en diàleg* (CSP 103), Barcelona: FTC 2013. Versió castellana corregida i augmentada: *Trinidad, universo, persona. Teología en cosmovisión evolutiva*, Estella: Verbo Divino 2014.
- TORRALBA, Francesc, «Fe i vida eterna», en *Aprofundir la fe* (CPL Libri 11), Barcelona: CPL 2013, 77-94.

Textos auxiliars per a la síntesi teològica:

- CORDOVILLA, Ángel, *El misterio de Dios trinitario. Dios-con-nosotros* (BAC Manuales 36), Madrid: BAC 2014.

- , Teología de la salvación (Verdad e Imagen 219), Salamanca: Sígueme 2021.
- , (ed.), *La lógica de la fe. Manual de Teología Dogmática* (Teología 6), Madrid: Universidad Pontificia de Comillas 2013.
- FERNÁNDEZ, Samuel, *El descubrimiento de Jesús. Los primeros debates cristológicos y su relevancia para nosotros* (Nueva Alianza 253), Salamanca: Sígueme 2022.
 - FORTE, Bruno, *L'essència del cristianisme* (Aula Joan Maragall 6), Cruïlla: Barcelona 2002.
 - KASPER, Walter, *El Evangelio de Jesucristo* (Presencia Teológica 195), Santander: Sal Terrae 2013.
 - LACOSTE, Jean-Yves (ed.), *Diccionario crítico de Teología* (Diccionarios Akal), Madrid: Akal 2007.
 - PELLITERO, Ramiro (ed.), *Crear en el amor. Redescubrir la encíclica «Lumen Fidei»* (CPL Libri 35), Barcelona: CPL 2018.
 - PIÉ-NINOT, Salvador, *La Teología fundamental. Dar razón de la esperanza (1Pe 3,15)* (Agape 7), Salamanca: Secretariado Trinitario ⁴2001.
- , *Eclesiología. La sacramentalidad de la comunidad cristiana* (Lux mundi 86), Salamanca: Sígueme ²2009.
- RAHNER, Karl, *Curso fundamental sobre la fe. Introducción al concepto de cristianismo*, Barcelona: Herder ³1984.
 - RATZINGER, Joseph, *Introducción al cristianismo. Lecciones sobre el credo apostólico* (Verdad e Imagen 16), Salamanca: Sígueme ¹²2005.
 - SEQUERI, Pierangelo, *Teología fundamental. La idea de la fe* (Lux mundi 87), Salamanca: Sígueme 2007.
 - SESBOÜÉ, Bernard (ed.), *Historia de los Dogmas, vols. 1-4*, Salamanca: Secretariado Trinitario 1995-1996.
 - URÍBARRI BILBAO, Gabino, «Getsemaní según Ratzinger, Sergio de Constantinopla y Máximo el Confesor. La postura de Ratzinger a debate», *Greg* 103/4 (2022) 665-690.
 - ZIZIOLAS, Ioannis, *El ser eclesial. Persona, comunión, Iglesia* (VeI 162), Salamanca: Sígueme 2003.
- , *Comunión y alteridad. Persona e Iglesia* (VeI 178), Salamanca: Sígueme 2009.

I els manuals i els apunts dels grans tractats del 1r Cicle; així com el *Catecisme de l'Església Catòlica; Misterium Salutis* (vols. I; II; III; IV/1; IV/2; V) i *Sacramentum mundi* (6 vols.).